

KOMISJONI MÄÄRUS (EL) 2017/460,**16. märts 2017,****millega kehtestatakse võrgueeskiri gaasi ülekandetasude ühtlustatud ülesehituse põhimõtete kohta****(EMPs kohaldatav tekst)**

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrust (EÜ) nr 715/2009 maagaasi ülekandevõrkudele juurdepääsu tingimuste kohta ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1775/2005, (¹) eriti selle artikli 6 lõiget 11,

ning arvestades järgmist:

- (1) Määruse (EÜ) nr 715/2009 kohaselt tuleb koostada võrgueeskiri gaasi ülekandetasude ühtlustatud ülesehituse kohta ning liiduüleused normid, mille eesmärk on aidata kaasa turu lõimimisele, energiavarustuskindluse suurendamisele ja gaasivõrkude omavahelisele ühendamisele.
- (2) Nende eesmärkide saavutamiseks on oluline muuta ülekandetasude ülesehitus ja menetlused läbipaistvamaks. Seepärast on vaja sätestada nõuded ülekandesüsteemihaldurite tulude kindlakstegemiseks ning ülekande- ja muude tasude määramiseks vajaliku teabe avaldamise kohta. Nende nõuete kaudu oleks võrgu kasutajatel kergem mõista ülekande- ja muude teenuste tasude kujunemist ning seda, kuidas neid kehtestatakse, kuidas need on muutunud ja võivad muutuda. Võrgukasutajatele peaks olema arusaadav, milliste kulude alusel ülekandetasud kujunevad, et neid oleks võimalik piisaval määral prognoosida. Käesolevas määruses sätestatud läbipaistvusnõuetega ühtlustatakse täiendavalt määruse (EÜ) nr 715/2009 I lisa punkti 3.1.2 alapunktis a sätestatud norme.
- (3) Pärast seda, kui määrusega (EÜ) nr 715/2009 võeti kasutusele sisend-väljundüsteemi mõiste, ei ole ülekandekulud enam otseselt seotud võimsuse sisenemise ja väljumise ühe kindla teega, sest sisend- ja väljundvõimsuse kohta saab sõlmida eraldi lepingud ja võrgukasutajad võivad saada gaasi, mis voolab mis tahes sisendpunktist mis tahes väljundpunkti. Selle raamistiku alusel otsustab ülekandesüsteemihaldur, missugune on kõige tõhusam tee gaasi liikumiseks süsteemis. Seega selleks, et saavutada ja tagada süsteemis mõistlik kulude kajastamise tase ja prognoositavus, peavad ülekandetasud põhinema lähtehinnaametodil, milles kasutatakse teatavaid kulutegureid. Tuleks kehtestada juhtpõhimõtted, et kohaldada ühtset ja läbipaistvat lähtehinnaametodit. Tuleks kehtestada kohustus järgida kavandatud lähtehinnaametodit. Kui kavandatud lähtehinnaametod erineb võimsusega kaalutud kauguse lähtehinnaametodist, tuleks viimati nimetatud meetodit kasutada rakendatava lähtehinnaametodiga võrdlemiseks.
- (4) Vältimaks topeltnmaksustamist hoidlatesse sisenemise ja sealt väljumise korral, tuleks käesoleva määrusega kehtestada miinimumsoodustus, millega tagatakse üldine panus süsteemi paindlikkusesse ja asjaomase taristu varustuskindlusesse. Hoidlad, millel on otsene juurdepääs kahe või mitme ülekandesüsteemihalduri ülekandesüsteemidele, mis on sisend-väljundüsteemis otse ühendatud, või samaaegne juurdepääs ühele ülekandesüsteemile ja ühele jaotussüsteemile, võimaldavad gaasi üle kanda otse ühendatud süsteemide vahel. Soodustuse kohaldamine hoidlatest süsteemi sisenemise punktides ja süsteemist hoidlatesse väljumise punktides juhul, kui hoidlaid kasutatakse gaasi ülekandmiseks otse ühendatud süsteemide vahel, tooks kasu asjaomastele võrgukasutajatele võrreldes ülejäänud võrgukasutajatega, kes reserveerivad võimsustooteid ilma soodustuseta ühenduspunktides või kasutavad hoidlaid gaasi ülekandmiseks ühes ja samas süsteemis. Käesoleva määrusega tuleks kehtestada mehhanismid, millega hoitakse ära selline diskrimineerimine.
- (5) Varustuskindluse edendamiseks tuleks kaaluda soodustuste tegemist maagaasi veeldusjaamade sisendpunktide puhul ning selliste taristuga seotud sisend- ja väljundpunktide puhul, mis on rajatud selleks, et lõpetada liikmesriikide eraldatus gaasiülekandesüsteemide osas.

(¹) ELT L 211, 14.8.2009, lk 36.

- (6) Teatavates sisend-väljundüsteemides transpordivad ülekandesüsteemihaldurid oluliselt rohkem gaasi teistesse süsteemidesse kui tarbimiseks oma sisend-väljundüsteemi. Seetõttu peaks lähtehinnameetod sisaldama kaitsemeetmeid, et säästa selliseid seotud tarbijaid suurtest transiidivoogudest põhjustatud ohtude eest.
- (7) Et muuta võrgukasutajate ülekandetasud püsivamaks, edendada finantsstabiilsust ja ära hoida kahjulikku mõju ülekandesüsteemihaldurite tulule ja rahavoogudele, tuleks määrata kindlaks tulu kohandamise põhimõtted.
- (8) Lisaks tuleks koostada hinnakujunduse põhimõtted komisjoni määruse (EL) 2017/459 ⁽¹⁾ artiklites 26–30 sätestatud menetluse kohaselt turupõhiselt saadud lisandvõimsuse kohta. Kui lisandvõimsus saadakse viisil, mis tekitab põhjendamatu ristsubsideerimise, sest sellega seotud tarbijatele põhjustaks see suure mahuriski, tuleks käesoleva määrusega kehtestada mehhanismid selliste riskide leevendamiseks.
- (9) Käesolevat määrust tuleks kohaldada Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2009/73/EÜ ⁽²⁾ artikli 36 kohaselt sama direktiivi artikli 41 lõigetest 6, 8 ja 10 erandi saanud uute suurte taristuobjektide erandi alla mittekuuluvate osade suhtes. Kui võrkudevaheliste ühenduste eripära on leidnud tunnustust Euroopa tasandil direktiivi 2009/73/EÜ artikli 36 kohase erandiga või muul viisil, peaks riiklikel reguleerivate asutustel olema õigus lubada erand niisugustest käesoleva määruse nõuetest, mis võiksid seada ohtu selliste võrkudevaheliste ühenduste tõhusa toimimise.
- (10) Käesolev määrus ei tohiks piirata ELi ja liikmesriikide konkurentsieeskirjade kohaldamist, eelkõige piiravate kokkulepete keelu (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 101) ja turgu valitseva seisundi kuritarvitamise keelu (Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 102) kohaldamist. Ülekandetasude ühtlustatud ülesehituse põhimõtete kujundamisel tuleks vältida jaotusvõrgu tarneturule pääsu piiramist.
- (11) Riiklikud reguleerivad asutused ja ülekandesüsteemihaldurid peaksid järgima parimaid tavasid ja püüdma ühtlustada käesoleva määruse rakendamist. Tegutsedes kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 713/2009 ⁽³⁾ artikliga 7, peaksid Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (edaspidi „koostööamet“) ja riiklikud reguleerivad asutused tagama, et gaasi ülekandetasude ühtlustatud ülesehituse põhimõtteid rakendataks kogu liidus kõige tulemuslikumal viisil.
- (12) Käesolevas määruses sätestatud meetmed on kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikli 51 alusel moodustatud komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

I PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

Artikkel 1

Reguleerimisese

Käesoleva määrusega kehtestatakse võrgueeskiri gaasi ülekandetasude ühtlustatud ülesehituse põhimõtete kohta, sealhulgas lähtehinnameetodi kohaldamise eeskirjad, asjaomased konsulteerimis- ja avaldamisnõuded ning standardvõimsustoodete baashindade arvutamise nõuded.

⁽¹⁾ Komisjoni 16. märtsi 2017. aasta määrus (EL) 2017/459, millega kehtestatakse gaasi ülekandesüsteemide võimsuse jaotamise mehhanismide võrgueeskiri ja tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) nr 984/2013 (vt käesoleva Euroopa Liidu Teataja lk 1).

⁽²⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta direktiiv 2009/73/EÜ, mis käsitleb maagaasi siseturu ühiseeskirju ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2003/55/EÜ (ELT L 211, 14.8.2009, lk 94).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 13. juuli 2009. aasta määrus (EÜ) nr 713/2009, millega luuakse Energeetikasektorit Reguleerivate Asutuste Koostööamet (ELT L 211, 14.8.2009, lk 1).

*Artikkel 2***Kohaldamisala**

1. Käesolevat määrust kohaldatakse gaasi ülekandesüsteemide kõigi sisend- ja väljundpunktide suhtes, kuid III, V ja VI peatükki, artiklit 28, artikli 31 lõikeid 2 ja 3 ning IX peatükki kohaldatakse ainult ühenduspunktide suhtes. III, V ja VI peatükki, artiklit 28 ning IX peatükki kohaldatakse kolmandatest riikidest sisenemise punktides ja kolmandatesse riikidesse väljumise punktides, kui riiklik reguleeriv asutus võtab vastu otsuse kohaldada selliste punktide suhtes määrust (EL) 2017/459.
2. Käesolevat määrust ei kohaldata selliste liikmesriikide suhtes, kellele on tehtud direktiivi 2009/73/EÜ artikli 49 kohane erand, kõnealuse erandi kestuse ajal.

*Artikkel 3***Mõisted**

Käesolevas määruses kasutatakse mõisteid, mis on sätestatud määruse (EÜ) nr 715/2009 artiklis 2, määruse (EL) 2017/459 artiklis 3, komisjoni määruse (EL) nr 312/2014 ⁽¹⁾ artiklis 3, komisjoni määruse (EL) 2015/703 ⁽²⁾ artiklis 2 ja direktiivi 2009/73/EÜ artiklis 2. Lisaks kasutatakse ka järgmisi mõisteid:

- 1) „lähtehind“ – kindla võimsusega võimsustoote üheaastase kehtivusega hind, mida kohaldatakse sisend- ja väljundpunktis ning mille alusel kehtestatakse võimsuspõhised ülekandetasud;
- 2) „lähtehinna meetod“ – meetod lähtehinna määramiseks ülekandeteenuse müügitulu selle osa alusel, mis peab laekuma võimsuspõhistest ülekandetasudest;
- 3) „hinnalaeta reguleerimiskord“ – reguleerimiskord, mis hõlmab tulu ülempiiri, tulumäära ja juurdehindlussüsteemi ning mille alusel määratakse kindlaks ülekandesüsteemihalduri lubatud tulu vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktile a;
- 4) „ülekandeteenusega mitteseotud tulu“ – selline osa lubatud või sihttulust, mis kaetakse ülekandega mitteseotud tasude arvelt;
- 5) „reguleerimisperiood“ – ajavahemik, mille kohta kehtestatakse lubatud või sihttulu üldnormid vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktile a;
- 6) „ülekandeteenusega seotud tulu“ – selline osa lubatud või sihttulust, mis laekub ülekandetasudena;
- 7) „ülekandetasu“ – võrgukasutajate makstav tasu neile osutatud ülekandeteenuse eest;
- 8) „süsteemisene võrgukasutus“ – gaasi ülekanne sisend-väljundsüsteemis tarbijatele, kes on ühendatud samasse sisend-väljundsüsteemi;
- 9) „süsteemidevaheline võrgukasutus“ – gaasi ülekanne sisend-väljundsüsteemis tarbijatele, kes on ühendatud mõnda teise sisend-väljundsüsteemi;
- 10) „sarnaste ühenduspunktide rühm“ – rühm punktides, mis kuuluvad ühte järgmistest liikidest: sisend-ühenduspunktid, väljund-ühenduspunktid, riigisised sisendpunktid, riigisised väljundpunktid, hoidlate sisendpunktid, hoidlate väljundpunktid, maagaasi veeldusjaamade sisendpunktid, maagaasi veeldusjaamade väljundpunktid ja tootmiskäitiste sisendpunktid;

⁽¹⁾ Komisjoni 26. märtsi 2014. aasta määrus (EL) nr 312/2014, millega kehtestatakse ülekandesüsteemides gaasivarustuse tasakaalustamise võrgueeskiri (ELT L 91, 27.3.2014, lk 15).

⁽²⁾ Komisjoni 30. aprilli 2015. aasta määrus (EL) 2015/703, millega kehtestatakse võrgueeskiri koostalitlus- ja andmevahetuseeskirjade kohta (ELT L 113, 1.5.2015, lk 13).

- 11) „lubatud tulu“ – sellise ülekandeteenustega seotud tulu ja ülekandeteenusega mitteseotud tulu summa, mida ülekandesüsteemihaldur saab mingi konkreetse reguleerimisperioodi teataval ajavahemikul teenuste osutamise eest ja mida on ülekandesüsteemihalduril õigus saada hinnalaeta reguleerimiskorra alusel ja direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punkti a järgi;
- 12) „ülekandeteenused“ – reguleeritud teenused, mida ülekandesüsteemihaldur osutab sisend-väljundüsteemis ülekande korraldamiseks;
- 13) „ülekandega mitteseotud tasud“ – tasud, mida võrgukasutajad maksavad selliste ülekandega mitteseotud teenuste eest, mida neile osutatakse;
- 14) „sihttulu“ – eeldatavate ülekandeteenuste eest saadava tulu (mis arvutatakse vastavalt määruse (EÜ) nr 715/2009 artikli 13 lõikes 1 sätestatud põhimõtetele) ja eeldatavate ülekandega mitteseotud teenuste eest saadava tulu summa, mida ülekandesüsteemihaldur saab mingi konkreetse reguleerimisperioodi teataval ajavahemikul teenuste osutamise eest hinnalaeta reguleerimiskorra alusel;
- 15) „ülekandega mitteseotud teenused“ – reguleeritud teenused, mis ei ole ülekandeteenused ega muud teenused, nagu on sätestatud määruses (EL) nr 312/2014, ja mida osutab ülekandesüsteemihaldur;
- 16) „kordaja“ – tegur, mille abil arvutatakse lähtehinna alusel aastast erineva kestusega standardvõimsustoote baashind;
- 17) „hinnalaega reguleerimiskord“ – reguleerimiskord, mille puhul sihttulul põhinev suurim ülekandetasu määratakse kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktiga a;
- 18) „kulukäitur“ – üks põhitegureid, mis väljendab ülekandesüsteemihalduri tegevuskulusid, näiteks kaugusest või tehnilisest võimsusest tulenevaid kulusid;
- 19) „sisend- või väljundpunktide klaster“ – sarnaste ühenduspunktide rühm või sisend- või väljundpunktide rühm, mis koosneb üksteise lähedal asuvatest punktidest ja mida loetakse lähtehinnameetodis vastavalt kas üheks sisend- või üheks väljundpunktiks;
- 20) „voolustenaarium“ – stsenaarium, mis kirjeldab ülekandesüsteemi kasutamist vastavalt tõenäolisele pakkumise ja nõudluse viisile ning mille puhul on tegemist ühe sisend- ja ühe väljundpunkti paariga, mida ühendab piki torustikku vähemalt üks gaasivoolurada, mille kaudu gaas saab voolata vastavas sisendpunktis ülekandesüsteemi ja vastavas väljundpunktis süsteemist välja, olenemata sellest, kas vastavad punktid on koormatud võimsuse kasutusõigusega;
- 21) „hooajategur“ – tegur, mis väljendab nõudluse muutumist aasta jooksul ja mida võib kasutada koos asjakohase kordajaga;
- 22) „fikseeritud makstav hind“ – hind, mis arvutatakse artikli 24 punkti b järgi ja mille baashind ei sõltu kohandustest;
- 23) „tasuperiood“ – ajavahemik, mille jooksul kohaldatakse teatavat lähtehinnataset ning mille miinimumkestus on üks aasta ja maksimumkestus reguleerimisperioodi pikkus;
- 24) „reguleerimiskonto“ – hinnalaeta reguleerimiskorra puhul kasutatav konto, millele kogutakse vähemalt ülekandeteenuste tulu ala- ja ülelaekumised;
- 25) „enampakkumishind“ – erinevus enampakkumise tasakaalu- ja baashinna vahel;
- 26) „muutuv makstav hind“ – artikli 24 punkti a alusel arvutatav hind, mille puhul baashind võib muutuda vastavalt kohandamisele tuluga, lubatud tuluga ja eeldatava lepingulise võimsusega.

Artikkel 4

Ülekandega seotud ja mitteseotud teenused ja tasud

1. Teatavat teenust nimetatakse ülekandeteenuseks, kui on täidetud mõlemad järgmised tingimused:
  - a) teenuse kulu on seotud kas tehnilisest võimsusest või eeldatavast lepingulisest võimsusest ja kaugusest sõltuva kulukäituriaga;
  - b) teenuse kulu on seotud ülekandeteenuse osutamiseks kasutatavasse reguleeritud alusvarasse kuuluvasse taristusse investeerimisega või sellise taristu käitamisega.

Kui üks punktides a ja b sätestatud kriteeriumidest on täitmata, võib asjaomase teenuse lugeda ülekandeteenuseks, kui nii järeldatakse korrapärase konsulteerimise tulemusena, mida korraldab (korraldavad) kas ülekandesüsteemihaldur(id) või riiklik reguleeriv asutus, ja kui nii otsustab riiklik reguleeriv asutus, nagu on sätestatud artiklites 26 ja 27.

2. Ülekandetasude kehtestamisel võib arvesse võtta kindla võimsuse toodete tingimusi.
3. Ülekandeteenuste tulu saadakse võimsusest sõltuvatest ülekandetasudest.

Erandkorras võib riikliku reguleeriva asutuse heakskiidul koguda osa ülekandeteenuste tulust järgmiste eraldi kehtestatud kaubapõhiste ülekandetasudena:

- a) gaasi kogusel põhinev tasu, mis vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:
  - i) tasu kogutakse selleks, et katta kulud, mis on peamiselt tingitud gaasi kogusest;
  - ii) tasu arvutatakse eeldatavate või varasemate gaasi koguste või mõlema järgi ja tasu kehtestatakse nii, et see on ühesugune kõikides sisend- ja väljundpunktides;
  - iii) tasu väljendatakse kas rahaliselt või mitterahaliselt;
- b) selline lisatasu tulu saamiseks, mis vastab kõigile järgmistele kriteeriumidele:
  - i) tasu kogutakse ala- ja ülelaekumiste haldamiseks;
  - ii) tasu arvutatakse eeldatavate või varasemate võimsusjaotuste ja gaasi koguste või mõlema järgi;
  - iii) tasu kohaldatakse selliste punktide suhtes, mis ei ole ühenduspunktid;
  - iv) tasu kohaldatakse siis, kui riiklik reguleeriv asutus on hinnanud selle vastavust kuludele ja selle mõju ristsubsideerimisele ühenduspunktide ja muude punktide vahel.
4. Ülekandega mitteseotud teenuste tulu tuleb koguda ülekandega mitteseotud tasudest, mida kohaldatakse teatavate ülekandega mitteseotud teenuste eest. Sellised tasud on järgmised:
  - a) kulupõhised, mittediskrimineerivad, objektiivsed ja läbipaistvad;
  - b) neid nõutakse teatavatest ülekandega mitteseotud teenustest tulu saavatelt isikutelt, et vähendada ristsubsideerimist võrgukasutajate vahel liikmesriigis ja/või väljaspool liikmesriiki.

Kui riiklik reguleeriv asutus on seisukohal, et teatavast ülekandega mitteseotud teenusest saavad kasu kõik võrgukasutajad, kogutakse sellise teenuse eest tasu kõikidelt võrgukasutajatelt.

Artikkel 5

Kulude jaotuse hindamine

1. Riiklik reguleeriv asutus või ülekandesüsteemihaldur, kui nii määrab riiklik reguleeriv asutus, koostab järgmised hinnangud ja avaldab need artiklis 26 osutatud lõpliku konsulteerimise käigus:
  - a) kulude jaotuse hinnang ülekandeteenuste tulu kohta, mis saadakse võimsuspõhistest tasudest ja põhinevad kulukäituriel, mis kajastavad üksnes järgmist:
    - i) tehniline võimsus või
    - ii) eeldatav lepinguline võimsus või
    - iii) tehniline võimsus ja kaugus või
    - iv) eeldatav lepinguline võimsus ja kaugus;
  - b) kulude jaotuse hinnang ülekandeteenuste tulu kohta, mis saadakse kaubapõhistest tasudest, kui need on olemas, ja põhinevad kulukäituriel, mis kajastavad üksnes järgmist:
    - i) gaasi kogused või
    - ii) gaasi kogused ja kaugus.

2. Kulude jaotuse hindamisel tuuakse välja, mil määral esineb ristsubsideerimist süsteemisese ja süsteemidevahelise võrgukasutuse puhul kavandatud lähtehinna meetodi alusel.

3. Lõike 1 punkti a kohane kulude jaotuse hindamine tehakse järgmiselt:

a) arvutatakse süsteemisese võrgukasutusest saadav ettenähtud tulu võimsuse ülekandmise eest nii sisend- kui ka väljundpunktides jagatuna süsteemisese võrgukasutuse asjaomase võimsuspõhise kulukäituri ehk süsteemisene võimsuspõhine suhtarv, mida mõõdetakse rahas tehnilise läbilaskevõime ehk võimsuse kohta [eurot/MWh/päev], järgmise valemiga:

$$\text{Ratio}_{cap}^{intra} = \frac{\text{Revenue}_{cap}^{intra}}{\text{Driver}_{cap}^{intra}}$$

kus:

$\text{Revenue}_{cap}^{intra}$ on tulu rahaühikutes, näiteks eurodes, mis saadakse võimsustasudest, mida kogutakse süsteemisese võrgukasutuse eest;

$\text{Driver}_{cap}^{intra}$ on võimsuspõhine kulukäitur, millega kirjeldatakse süsteemisest võrgukasutust ja mille leidmiseks arvutatakse kõikide süsteemiseste sisend- ja väljundpunktide või punktide klatri summaarne päeva keskmine eeldatav lepinguline võimsus [MWh/päev];

b) arvutatakse süsteemidevahelisest võrgukasutusest ettenähtud tulu võimsuse ülekandmise eest nii sisend- kui ka väljundpunktides jagatuna süsteemidevahelise võrgukasutuse asjaomase võimsuspõhise kulukäituri ehk süsteemidevaheline võimsuspõhine suhtarv, mida mõõdetakse rahas tehnilise läbilaskevõime ehk võimsuse kohta [eurot/MWh/päev], järgmise valemiga:

$$\text{Ratio}_{cap}^{cross} = \frac{\text{Revenue}_{cap}^{cross}}{\text{Driver}_{cap}^{cross}}$$

kus:

$\text{Revenue}_{cap}^{cross}$ on tulu rahaühikutes, näiteks eurodes, mis saadakse võimsustasudest, mida kogutakse süsteemidevahelise võrgukasutuse eest;

$\text{Driver}_{cap}^{cross}$ on võimsuspõhine kulukäitur, millega kirjeldatakse süsteemidevahelist võrgukasutust ja mille leidmiseks arvutatakse kõikide süsteemidevaheliste sisend- ja väljundpunktide või punktide klatri summaarne päeva keskmine eeldatav lepinguline võimsus [MWh/päev];

c) arvutatakse võimsuskulude jaotuse võrdlusindeks protsentides punktides a ja b sätestatud süsteemisese suhtarvu ja süsteemidevahelise suhtarvu kaudu vastavalt järgmisele valemile:

$$\text{Comp}_{cap} = \frac{2 \times \left| \text{Ratio}_{cap}^{intra} - \text{Ratio}_{cap}^{cross} \right|}{\text{Ratio}_{cap}^{intra} + \text{Ratio}_{cap}^{cross}} \times 100 \%$$

4. Lõike 1 punkti b kohane kulude jaotust käsitlev hinnang leitakse järgmiselt:

a) arvutatakse süsteemisese võrgukasutuse kaubapõhine tulu nii sisend- kui ka väljundpunktides jagatuna süsteemisese võrgukasutuse asjaomase kaubapõhise kulukäituri ehk kaubapõhine süsteemisene suhtarv [eurot/MWh], järgmise valemiga:

$$\text{Ratio}_{comm}^{intra} = \frac{\text{Revenue}_{comm}^{intra}}{\text{Driver}_{comm}^{intra}}$$

kus:

$\text{Revenue}_{comm}^{intra}$ on tulu rahaühikutes, näiteks eurodes, mis saadakse kaubatasudest, mida kogutakse süsteemisese võrgukasutuse eest;

$\text{Driver}_{comm}^{intra}$ on kaubapõhine kulukäitur [MWh], millega kirjeldatakse süsteemiseseid võrgukasutajaid ja mille leidmiseks arvutatakse kõikide süsteemiseste sisend- ja väljundpunktide või punktide klatri summaarne päeva keskmine eeldatav gaasi kogus;

- b) arvutatakse süsteemidevahelise võrgukasutuse kaubapõhine tulu nii sisend- kui ka väljundpunktides jagatud süsteemidevahelise võrgukasutuse asjaomase kaubapõhise kulukäituri ehk kaubapõhine süsteemidevaheline suhtarv [eurot/MWh], järgmise valemiga:

$$\text{Ratio}_{\text{comm}}^{\text{cross}} = \frac{\text{Revenue}_{\text{comm}}^{\text{cross}}}{\text{Driver}_{\text{comm}}^{\text{cross}}}$$

kus:

$\text{Revenue}_{\text{comm}}^{\text{cross}}$ on tulu rahaühikutes (näiteks eurodes), mis saadakse kaubatasudest, mida kogutakse süsteemidevahelisest võrgukasutusest;

$\text{Driver}_{\text{comm}}^{\text{cross}}$ on kaubapõhine kulukäitur [MWh], millega kirjeldatakse süsteemidevahelist võrgukasutust ja mille leidmiseks arvutatakse kõikide süsteemidevaheliste sisend- ja väljundpunktide või punktide klasteri summaarne päeva keskmine eeldatav gaasi kogus;

- c) arvutatakse kaubakulude jaotuse võrdlusindeks protsentides punktides a ja b sätestatud süsteemisese suhtarvu ja süsteemidevahelise suhtarvu kaudu vastavalt järgmisele valemile:

$$\text{Comp}_{\text{comm}} = \frac{2 \times |\text{Ratio}_{\text{comm}}^{\text{intra}} - \text{Ratio}_{\text{comm}}^{\text{cross}}|}{\text{Ratio}_{\text{comm}}^{\text{intra}} + \text{Ratio}_{\text{comm}}^{\text{cross}}} \times 100 \%$$

5. Süsteemisese võrgukasutusest lõike 3 punktis a ja lõike 4 punktis a osutatud ülekandeteenuste eest kogutav tulu arvutatakse järgmiselt:

- a) süsteemidevaheliseks võrgukasutuseks ülekandeteenuste osutamiseks kõikides sisendpunktides jaotatud võimsus või energia loetakse võrdseks vastavalt kas võimsuse või energiaga, mis on jaotatud süsteemidevaheliseks võrgukasutuseks ülekandeteenuste osutamiseks kõikides väljundpunktides;
- b) käesoleva lõike punkti a kohaselt kindlaks määratud võimsust ja energiat kasutatakse süsteemidevahelise võrgukasutuse eest sisendpunktides kogutava ülekandeteenuste tulu arvutamiseks;
- c) ülekandeteenuste eest sisendpunktides saadava kogutulu ja käesoleva lõike punktis b osutatud väärtuse vahe peab võrduma süsteemisese võrgukasutuse eest sisendpunktides ülekandeteenuste eest kogutava tuluga.

6. Kui kulukäituri määramisel kasutatakse koos tehnilise või eeldatud võimsuse ja energiaga ka kaugust, võetakse arvesse vastavalt kas võimsuse või kaubaga kaalutud keskmist kaugust. Kui lõike 3 punkti c kohane võimsuse võrdlusindeks või lõike 4 punkti c kohane kaubakulude võrdlusindeks on suurem kui 10 %, esitab riiklik reguleeriv asutus selliste tulemuste kohta põhjenduse artikli 27 lõikes 4 osutatud otsuses.

II PEATÜKK

LÄHTEHINNAMEETOD

Artikkel 6

Lähtehinnameetodi kasutamine

1. Lähtehinnameetodi kehtestab või kiidab heaks riiklik reguleeriv asutus, nagu on sätestatud artiklis 27. Kasutatavas lähtehinnameetodis võetakse arvesse tulemusi, mis saadakse korrapärasel konsulteerimisel, mida artikli 26 kohaselt (korraldavad) korraldab riikliku reguleeriva asutuse otsuse alusel kas ülekandesüsteemihaldur(id) või riiklik reguleeriv asutus.

2. Lähtehinnaametodiga määratakse lähtehind.
3. Sama lähtehinnaametodit kohaldatakse ühe sisend-väljundüsteemi kõikide sisend- ja väljundpunktide suhtes, võttes arvesse erandeid, mis on sätestatud artiklites 10 ja 11.
4. Lähtehinnaametodi kohaldamisel võib kohandusi teha kõikide sisend- ja väljundpunktide suhtes ainult kooskõlas artikliga 9 või ühel või mitmel järgmisel viisil:
  - a) riikliku reguleeriva asutuse võrdlusuuringu kohaselt kohandatakse lähtehindu teatavas sisend- või väljundpunktis niivõrd, et need vastavad konkurentsivõimeliste lähtehindade tasemele;
  - b) riikliku reguleeriva asutuse otsuse järgi kas ülekandesüsteemihaldur(id) või riiklik reguleeriv asutus (sätestavad) sätestab, et sarnaste ühenduspunktide rühma mõne või kõikide punktide suhtes kohaldatakse ühesugust lähtehinda;
  - c) riikliku reguleeriva asutuse otsuse järgi (sätestavad) sätestab kas ülekandesüsteemihaldur(id) või riiklik reguleeriv asutus, et kõikides sisend- ja/või väljundpunktides kohandatakse hindu teatava konstandiga korrutamise teel või teatava konstandi liitmise või lahutamise teel.

Artikkel 7

Lähtehinnaametodi valimine

Lähtehinnaametod peab olema kooskõlas määruse (EÜ) nr 715/2009 artikliga 13 ja vastama järgmistele nõuetele. Meetod võimaldab:

- a) võrgukasutajatel arvutada lähtehind ja selle täpne prognoos;
- b) arvesse võtta ülekandeteenuste tegelikke kulusid vastavalt ülekandesüsteemi keerukusele;
- c) tagada võrdne kohtlemine ja vältida põhjendamatut ristsubsideerimist, sealhulgas võttes arvesse kulude jaotuse hindamist, mis on sätestatud artiklis 5;
- d) tagada, et ühe sisend-väljundüsteemi lõppkasutajatele ei tekiks märkimisväärset mahuriski, mille põhjustab eelkõige ülekanne selles sisend-väljundüsteemis;
- e) tagada, et saadud lähtehinnad ei moonutaks piiriülest kaubandust.

Artikkel 8

Võimsusega kaalutud kauguse põhine lähtehinnaametod

1. Võimsusega kaalutud kaugusel põhinevas lähtehinnaametodis võetakse arvesse järgmist:
  - a) ülekandeteenuste tuluosa, mis tuleb koguda võimsuspõhistest ülekandetasudest;
  - b) eeldatav lepinguline võimsus igas sisendpunktis või sisendpunktide klastris ja igas väljundpunktis või väljundpunktide klastris;
  - c) kui sisend- ja väljundpunktid saab ühendada asjakohasesse voolustsenaariumi, siis lühim vahekaugus piki voolurada sisendpunkti või sisendpunktide klastri ja väljundpunkti või väljundpunktide klastri vahel;
  - d) sisend- ja väljundpunktide kombinatsioonid, kui mõni sisend- või väljundpunkt sobib voolustsenaariumi;
  - e) artikli 30 lõike 1 punkti b alapunktis v ja lõikes 2 osutatud sisendi-väljundi tulujaotus peab olema 50:50.

Kui sisend- või väljundpunkte ei saa ühendada voolustsenaariumi, siis neid sisend- ja väljundpunkte arvesse ei võeta.

2. Lähtehinnad arvutatakse järgmiste sammude kaudu:

a) arvutatakse iga sisendpunkti või sisendpunktide klasteri kaalutud keskmine kaugus ja iga väljundpunkti või väljundpunktide klasteri kaalutud keskmine kaugus, kasutades järgmisi valemeid, ja võttes arvesse, kui see on asjakohane, lõike 1 punktis d osutatud kombinatsioone:

i) teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri jaoks arvutatakse kahe summa jagatis, mille puhul lugejas summeeritakse üle kõikide väljundpunktide või väljundpunktide klasterite korrutised, milles teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri ja teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri vaheline kaugus on korrutatud lepingulise võimsusega sellises väljundpunktis või väljundpunktide klasteris, nimetajas aga summeeritakse kõikide väljundpunktide (või väljundpunktide klasteri) lepingulised võimsused:

$$AD_{En} = \frac{\sum_{\text{all Ex}} CAP_{Ex} \times D_{En,Ex}}{\sum_{\text{all Ex}} CAP_{Ex}}$$

kus:

AD_{En} on teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri kaalutud keskmine kaugus,

CAP_{Ex} on eeldatav lepinguline võimsus teatavas väljundpunktis või väljundpunktide klasteris.

$D_{En,Ex}$ on lõike 1 punktis c osutatud teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri ja teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri vaheline kaugus;

ii) teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri jaoks arvutatakse jagatis, mille puhul lugejas summeeritakse üle kõikide väljundpunktide või väljundpunktide klasterite korrutised, milles teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri ja teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri vaheline kaugus on korrutatud kasutusõigusega võimsusega sellises väljundpunktis või väljundpunktide klasteris, nimetajas aga summeeritakse kõikide väljundpunktide või väljundpunktide klasterite kasutusõigusega võimsused:

$$AD_{Ex} = \frac{\sum_{\text{all En}} CAP_{En} \times D_{En,Ex}}{\sum_{\text{all En}} CAP_{En}}$$

kus:

AD_{Ex} on teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri kaalutud keskmine kaugus,

CAP_{En} on eeldatav lepinguline võimsus teatavas sisendpunktis või sisendpunktide klasteris;

$D_{En,Ex}$ on lõike 1 punktis c osutatud teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri ja teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri vaheline kaugus;

b) arvutatakse iga sisendpunkti või sisendpunktide klasteri kulukaal ja iga väljundpunkti või väljundpunktide klasteri kulukaal, kasutades järgmisi valemeid:

$$W_{c,En} = \frac{CAP_{En} \times AD_{En}}{\sum_{\text{all En}} CAP_{En} \times AD_{En}}$$

$$W_{c,Ex} = \frac{CAP_{Ex} \times AD_{Ex}}{\sum_{\text{all Ex}} CAP_{Ex} \times AD_{Ex}}$$

kus:

$W_{c,En}$ on teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri kulukaal,

$W_{c,Ex}$ on teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri kulukaal,

AD_{En} on teatava sisendpunkti või sisendpunktide klasteri kaalutud keskmine kaugus,

AD_{Ex} on teatava väljundpunkti või väljundpunktide klasteri kaalutud keskmine kaugus,

CAP_{En} on eeldatav lepinguline võimsus teatavas sisendpunktis või sisendpunktide klasteris;

CAP_{Ex} on eeldatav lepinguline võimsus teatavas väljundpunktis või väljundpunktide klasteris;

c) arvutatakse ülekandeteenuste tuluosa, mis kogutakse võimsuspõhistest ülekandetasudest kõikides sisendpunktides, ja ülekandeteenuste tuluosa, mis kogutakse võimsuspõhistest ülekandetasudest väljundpunktides, ning leitakse sisendi-väljundi tulujaotus;

- d) arvutatakse ülekandeteenuste tuluosa, mis kogutakse võimsuspõhistest ülekandetasudest igas sisendpunktis või sisendpunktide klastris ning igas väljundpunktis või väljundpunktide klastris, kasutades järgmisi valemeid:

$$R_{En} = W_{c,En} \times R_{\Sigma En}$$

$$R_{Ex} = W_{c,Ex} \times R_{\Sigma Ex}$$

kus:

$W_{c,En}$ on teatava sisendpunkti või sisendpunktide klatri kulukaal,

$W_{c,Ex}$ on teatava väljundpunkti või väljundpunktide klatri kulukaal,

R_{En} on ülekandeteenuste tuluosa, mis tuleb koguda võimsuspõhistest ülekandetasudest teatavas sisendpunktis või sisendpunktide klastris;

R_{Ex} on ülekandeteenuste tuluosa, mis tuleb koguda võimsuspõhistest ülekandetasudest teatavas väljundpunktis või väljundpunktide klastris;

$R_{\Sigma En}$ on ülekandeteenuste tuluosa, mis tuleb koguda võimsuspõhistest ülekandetasudest kõikides sisendpunktides;

$R_{\Sigma Ex}$ on ülekandeteenuste tuluosa, mis tuleb koguda võimsuspõhistest ülekandetasudest kõikides väljundpunktides;

- e) punktis d arvatud tuluosa, mis kogutakse võimsuspõhistest ülekandetasudest kas igas sisendpunktis või sisendpunktide klastris või igas väljundpunktis või väljundpunktide klastris, jagatakse vastavalt kas eeldatava lepingulise võimsusega sisendpunktis või sisendpunktide klastris või väljundpunktis või väljundpunktide klastris, kasutades järgmisi valemeid:

$$T_{En} = \frac{R_{En}}{CAP_{En}}$$

$$T_{Ex} = \frac{R_{Ex}}{CAP_{Ex}}$$

kus:

T_{En} on lähtehind sisendpunktis või sisendpunktide klatri igas sisendpunktis;

T_{Ex} on lähtehind väljundpunktis või väljundpunktide klatri igas väljundpunktis;

CAP_{En} on eeldatav lepinguline võimsus teatavas sisendpunktis või sisendpunktide klastris;

CAP_{Ex} on eeldatav lepinguline võimsus teatavas väljundpunktis või väljundpunktide klastris.

Artikkel 9

Tasude kohandamine gaasihoidlate sisend- ja väljundpunktides ja maagaasi veeldusjaamade sisendpunktides ning eraldatuse lõpetava taristu sisendpunktides

1. Gaasihoidlate sisend- ja väljundpunktides kohaldatakse võimsuspõhiste ülekandetasude suhtes vähemalt 50 % soodustust sel juhul, kui rohkem kui ühe ülekande- või jaotusvõrguga ühendatud gaasihoidlat ei kasutata ühenduspunkti asemel.
2. Maagaasi veeldusjaamade sisenemispunktides ning liikmesriikide eraldatuse vältimiseks gaasivõrgu osas arendatud taristu sisend- ja väljundpunktides võib varustuskindluse suurendamiseks kohaldada võimsuspõhise ülekandetasu soodustust.

Artikkel 10

Liikmesriigisisesed sisend-väljundüsteeme käsitlevad normid, sellise liikmesriigi jaoks, kus tegutseb mitu ülekandesüsteemihaldurit

1. Artikli 6 lõike 3 kohaselt kohaldatakse ühe liikmesriigi sisend-väljundüsteemi kõik ülekandesüsteemihaldurid ühesugust lähtehinnameetodit.

2. Erandina lõikest 1 ja kui lõikest 3 ei tulene teisiti, võib riiklik reguleeriv asutus:
- otsustada, et ühte ja sama lähtehinnaametodit kohaldatakse eraldi ühe sisend-väljundüsteemi iga ülekandesüsteemihalduri suhtes;
  - erandina artikli 6 lõikest 3 otsustada, et sisend-väljundüsteemide ühendamise kavandamisel kehtestatakse vahesammud, mille korral saab iga ülekandesüsteemihaldur eraldi kohaldada eri lähtehinnaametodit ühe sisend-väljundüsteemi suhtes. Sellise otsusega nähakse ette ajavahemik vahesammude jaoks. Riikliku reguleeriva asutuse otsuse kohaselt koostab kas riiklik reguleeriv asutus või ülekandesüsteemihaldur enne vahesammude rakendamist mõjuhinnangu ja teeb tasuvusanalüüsi.

Kui kohaldatakse eri lähtehinnaametodeid eraldi, kohandatakse asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite ülekandeteenuste tulu sellele vastavalt.

3. Et võimaldada ühte ja sama lähtehinnaametodit õigesti ühiselt kohaldada, kehtestatakse tõhus ülekandesüsteemihaldurite vaheline hüvitismehhanism.

Lõike 2 punktis a või b osutatud otsuse võib teha, kui on täidetud järgmised tingimused:

- on loodud tõhus ülekandesüsteemihaldurite vaheline hüvitismehhanism, et:
  - ära hoida kahjulikku mõju asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite ülekandeteenuste tulule;
  - ära hoida süsteemisisesest ja süsteemidevahelise võrgukasutuse ristsubsideerimist;
- sellise eraldi kohaldamisega tagatakse, et kulud vastavad tõhusa ülekandesüsteemihalduri kuludele.

4. Pikim ajavahemik, mis sätestatakse lõike 2 punkti a või b kohaselt, on viis aastat artikli 38 lõikes 2 osutatud kuupäevast. Piisavalt varakult enne kõnealuses otsuses sätestatud kuupäeva võib riiklik reguleeriv asutus otsustada tähtaja edasi lükata.

5. Samal ajal artikli 26 kohase lõpliku konsulteerimisega korraldab riiklik reguleeriv asutus konsulteerimise lõikes 3 osutatud tõhusa ülekandesüsteemihaldurite vahelise hüvitismehhanismi põhimõtete üle ja selle üle, kuidas kõnealune mehhanism tasumäärasid mõjutab. Ülekandesüsteemihaldurite vahelist hüvitismehhanismi tuleb kohaldada direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punkti a kohaselt ja see tuleb avaldada koos konsulteerimisel saadud arvamustega.

6. Artikli 22 lõikes 1 osutatud baashind arvutatakse vastavalt seal sätestatule. Lõike 2 kohaldamisel tehakse kaks arvutust:

- artikli 22 lõikes 1 sätestatud arvutuse teeb iga asjaomane ülekandesüsteemihaldur;
- punktis a osutatud tulemuste kaalutud keskmine arvutatakse vastavalt artikli 22 lõike 1 punktis b sätestatud valemile, tehes seal vastavad asendused.

7. Artiklis 26 osutatud lõpliku konsulteerimise korraldavad kas kõik ülekandesüsteemihaldurid koos või teeb seda riiklik reguleeriv asutus. Lõike 2 kohaldamisel korraldab riikliku reguleeriva asutuse otsuse alusel konsulteerimise kas iga ülekandesüsteemihaldur eraldi või riiklik reguleeriv asutus.

8. Artiklites 29 ja 30 osutatud teave avaldatakse koondina kõikide asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite jaoks. Lõike 2 kohaldamisel tehakse kaks toimingut:

- selline teave avaldatakse iga asjaomase ülekandesüsteemihalduri osas eraldi;
- artikli 30 lõike 1 punkti b alapunktis v alapunktis 2 osutatud sisendi-väljundi tulujaotuse avaldab riiklik reguleeriv asutus.

*Artikkel 11***Mitut liikmesriiki hõlmavaid sisend-väljundsüsteeme käsitlevad normid sellise liikmesriigi jaoks, kus tegutseb mitu ülekandesüsteemihaldurit**

Kui mitut liikmesriiki hõlmavas sisend-väljundsüsteemis tegutseb mitu ülekandesüsteemihaldurit, võib kasutada ühte ja sama lähtehinnaametodit ühiselt või eraldi või mitut lähtehinnaametodit.

III PEATÜKK

BAASHINNAD

Artikkel 12

Üldsätted

1. Aastaste kindla võimsuse standardvõimsustoodete puhul kasutatakse baashinnana lähtehinda. Aastast erinevat ajavahemikku hõlmavate kindla võimsuse standardvõimsustoodete baashind arvutatakse käesolevas peatükis sätestatud viisil. Aastaste ja aastast erinevat ajavahemikku hõlmavate katkestatava võimsuse standardtoodete baashinnad arvutatakse käesolevas peatükis sätestatud viisil. Artikli 13 kohaselt sätestatud kordajate ja hooajategurite suurus ning artikli 16 kohaselt sätestatud katkestatava võimsuse standardtoodete soodustuste määr võib eri ühenduspunktides erinev olla.
2. Kui tasuperiood ja gaasiaasta ei lange kokku, võib kehtestada erinevad baashinnad järgmiselt:
  - a) ajavahemikuks alates 1. oktoobrist kuni jooksva tasuperioodi lõpuni ja
  - b) ajavahemikuks alates jooksvale tasuperioodile järgneva tasuperioodi algusest kuni 30. septembrini.
3. Artikli 29 kohaselt avaldatud baashinnad on siduvad järgmisel gaasiaastal või fikseeritud makstava hinna korral pärast järgmist gaasiaastat, mis algab pärast iga-aastast aastavõimsuse enampakkumist, välja arvatud juhul, kui:
  - a) katkestatava võimsuse päeva ja kuu standardvõimsustoodet arvutatakse uuesti tasuperioodil, kui artiklis 16 osutatud katkestuse tõenäosus muutub rohkem kui 20 %;
  - b) lähtehind arvutatakse uuesti tasuperioodil erandlike asjaolude tõttu, kui hinnataseme muutmata jätmine võiks kahjustada ülekandesüsteemihalduri tööd.

*Artikkel 13***Kordajate ja hooajategurite suurus**

1. Kordajad peavad jääma järgmisesse vahemikku:
  - a) kvartali ja kuu standardvõimsustoodete korral ei tohi vastav kordaja olla väiksem kui 1 ega suurem kui 1,5;
  - b) päeva ja kuu standardvõimsustoodete korral ei tohi vastav kordaja olla väiksem kui 1 ega suurem kui 3. Nõuetekohaselt põhjendatud juhtudel võivad vastavad kordajad olla väiksemad kui 1, kuid suuremad kui 0, või suuremad kui 3.
2. Hooajategurite kasutamise korral peab asjaomase standardvõimsustoote korral kasutatava kordaja ja hooajateguri korrutistest arvutatud gaasiaasta keskmine olema samas vahemikus kui lõikes 1 osutatud vastavate kordajate vahemik.

3. 1. aprillist 2023 ei tohi päeva ja päevasise standardvõimsustoote kordajate maksimumväärtus olla üle 1,5, kui 1. aprilliks 2021 annab koostööamet vastavalt määrusele (EÜ) nr 713/2009 soovitus, et kordajate maksimumväärtus on piiratud selle väärtusega. Kõnealusel soovitusel võetakse arvesse järgmisi tahke seoses kordaja ja hooajateguri kasutamiseks enne 31. mail 2019 ja alates 31. maist 2019:

- a) muutused reserveerimiskorras;
- b) mõju ülekandeteenuste tulule ja selle kogumisele;
- c) vahe kahe järjestikuse tasuperioodi ülekandetasude suuruses;
- d) ristsubsideerimine võrgukasutajate vahel, kes on omandanud aastaste ja aastast erinevate ajavahemike standardvõimsustoodete kasutusõiguseid;
- e) mõju piiriülestele voogudele.

Artikkel 14

Aastast erineva ajavahemiku standardvõimsustoodete baashinna arvutamine kindla võimsuse korral hooajategureid arvesse võtmata

Aastast erineva ajavahemiku kindla võimsuse standardvõimsustoote baashind arvutatakse järgmiselt:

- a) kvartali standardvõimsustoote, kuu standardvõimsustoote ja päeva standardvõimsustoote korral järgmise valemiga:

$$P_{st} = (M \times T / 365) \times D$$

kus:

P_{st} on vastava standardvõimsustoote baashind,

M on vastava standardvõimsustoote kordaja,

T on lähtehind,

D on asjaomase standardvõimsustoote kestus gaasipäevades.

Liigaasta korral kasutatakse valemis arvu 365 asemel arvu 366;

- b) päevasise standardvõimsustoote jaoks kasutatakse valemit:

$$P_{st} = (M \times T / 8760) \times H$$

kus:

P_{st} on päevasise standardvõimsustoote baashind,

M on vastava standardvõimsustoote kordaja,

T on lähtehind,

H on asjaomase standardvõimsustoote kestus tundides.

Liigaasta korral kasutatakse valemis arvu 8760 asemel arvu 8784.

Artikkel 15

Aastast erineva ajavahemiku standardvõimsustoodete baashinna arvutamine kindla võimsuse korral hooajategureid arvesse võttes

1. Kui arvutustes kasutatakse hooajategurit, arvutatakse aastast erineva ajavahemiku standardvõimsustoote baashind artiklis 14 esitatud valemite järgi, korrutades neid asjaomase hooajateguriga, mille arvutus on esitatud lõigetes 2–6.

2. Lõikes 3 sätestatud meetod põhineb eeldataval gaasi kogusel, välja arvatud juhul, kui gaasi kogus vähemalt ühel kuul on 0. Sel juhul kasutatakse meetodis prognoositud lepingujärgset võimsust.

3. Kuu kindla võimsuse standardvõimsustoodete korral arvutatakse hooajategur järgmiselt:
  - a) arvutatakse ülekandesüsteemi kasutus gaasiaasta igal kuul, võttes aluseks kas eeldatud gaasi koguse või eeldatud lepingulise võimsuse:
    - i) kasutades üksikute ühenduspunktide andmeid, arvutatakse iga ühenduspunkti hooajategur;
    - ii) kasutades keskmisi näitajaid eeldatava gaasi koguse või lepingulise võimsuse kohta, arvutatakse hooajategurid kas mõne või kõikide ühenduspunktide kohta;
  - b) punktis a osutatud suurused liidetakse;
  - c) ülekandesüsteemi kasutuse määra leidmiseks jagatakse iga punktis a osutatud tulemus punktis b osutatud tulemusega;
  - d) iga punktis c osutatud suurus korrutatakse 12ga. Kui osutatud suurus on 0, kasutatakse selle asemel väikseimat suurus järgmistest: kas 0,1 või saadud kõige väiksem nullist erinev suurus;
  - e) vastavate hooajategurite algväärtuse leidmiseks astendatakse punktis d osutatud suurused ühesuguse astendajaga, mis ei ole väiksem kui 0 ega suurem kui 2;
  - f) arvutatakse punktis e saadud tulemuste aritmeetiline keskmine ja kuu standardvõimsustoote kordaja;
  - g) võrreldakse punktis f arvutatud suurus ja artikli 13 lõikes 1 osutatud vahemikku järgmiselt:
    - i) kui leitud suurus jääb kõnealusesse vahemikku, võetakse vastava hooajateguri väärtus võrdseks punktis e osutatud suurusega;
    - ii) kui see suurus jääb väljapoole kõnealust vahemikku, kohaldatakse punkti h;
  - h) hooajateguri väärtus arvutatakse punktis e osutatud tulemuse ja parandusteguri korrutisena järgmiselt:
    - i) kui punktis f osutatud väärtus on suurem kui 1,5, saadakse parandustegur 1,5 jagamisel kõnealuse väärtusega;
    - ii) kui punktis f osutatud väärtus on väiksem kui 1, saadakse parandustegur 1 jagamisel kõnealuse väärtusega.
4. Päevase ja päevasise kindla võimsuse standardvõimsustoote hooajategurid arvutatakse vastavalt lõike 3 punktidele f–h, tehes vastavad muudatused.
5. Kvartali kindla võimsuse standardvõimsustoodete hooajategurid arvutatakse järgmiselt:
  - a) vastavate hooajategurite algväärtus leitakse ühel järgmisel viisil:
    - i) leitakse kolme asjakohase kuu vastavate väärtuste aritmeetiline keskmine;
    - ii) valitakse suurus, mis ei ole väiksem väikseimast ega suurem suurimast vastava kolme kuu hooajateguritest;

b) järgitakse lõike 3 punkte f–h vastavate muudatustega, kasutades punktis a osutatud tulemusi.

6. Kõiki aastast erineva ajavahemiku kindla võimsuse standardtoodete kohta lõigetes 3–5 osutatud arvutusega saadavaid suurusid võib ümardada nii üles- kui ka allapoole.

Artikkel 16

Standardvõimsustoodete baashinna arvutamine katkestatava võimsuse korral

1. Katkestatava võimsuse standardvõimsustoodete baashinna arvutamiseks võetakse aluseks vastava kindla võimsuse standardvõimsustoote jaoks kas artikli 14 või 15 kohaselt arvutatud baashind ja korrutatakse see järgmise vahega: 100 %st lahutatud lõigete 2 ja 3 kohaselt leitud eelsoodustuse protsent.

2. Eelsoodustuse protsent arvutatakse järgmise valemiga:

$$D_{i, \text{ex-ante}} = \text{Pro} \times A \times 100 \%$$

kus:

$D_{i, \text{ex-ante}}$ on eelsoodustuse protsent;

Pro on katkestatava võimsuse vastavat liiki standardvõimsustoote katkestuse tõenäosustegur, mis on määratud või heaks kiidetud artikli 28 alusel kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktiga a;

A on artikli 28 alusel direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punkti a kohaselt määratud või heakskiidetud parandustegur, mis iseloomustab asjaomase katkestatava võimsuse standardvõimsustoote hinnangulist majanduslikku väärtust; see arvutatakse kas eraldi iga ühenduspunkti või mõne ühenduspunkti jaoks või kõikide ühenduspunktide jaoks; see ei tohi olla väiksem kui 1.

3. Lõikes 2 osutatud tõenäosustegur Pro arvutatakse kas kõikide ühenduspunktide või mõne või iga ühenduspunkti jaoks vastavalt pakutava katkestatava võimsuse standardvõimsustoote liigile järgmise valemiga, võttes arvesse eeldatavaid andmeid järgmise valemi liikmete kohta:

$$\text{Pro} = \frac{N \times D_{\text{int}}}{D} \times \frac{\text{CAP}_{\text{av.int}}}{\text{CAP}}$$

kus:

N on eeldatav katkestuste arv ajavahemikus D;

D_{int} on eeldatava katkestuse keskmine kestus tundides;

D on vastavat liiki katkestatava võimsuse standardvõimsustoote kogukestus tundides;

$\text{CAP}_{\text{av.int}}$ on vastavat liiki katkestatava võimsuse standardvõimsustoote iga katkestuse eeldatav keskmine katkestatav võimsus;

CAP on vastavat liiki katkestatava võimsuse standardvõimsustoote kogu katkestatav võimsus.

4. Lõike 1 kohase eelsoodustuse kasutamise asemel võib riiklik reguleeriv asutus otsustada kohaldada järelsoodustust, mille korral võrgukasutajatele antakse hüvitist pärast katkestuste toimumist. Järelsoodustust võib anda selliste ühenduspunktide jaoks, kus varasemal gaasiaastal ei ole toimunud võimsuse katkestusi füüsilise ülekoormuse tõttu.

Järelsoodustust, mida makstakse iga katkestusega päeva kohta, võrdub päevase kindla võimsuse standardvõimsustoote kolmekordse baashinnaga.

IV PEATÜKK

TULU KOHANDAMINE

Artikkel 17

Üldsätted

1. Kui ülekandesüsteemihaldur töötab hinnalaeta reguleerimiskorra tingimustes, kohaldatakse järgmisi põhimõtteid:
  - a) ülekandeteenuste tulu ala- või ülelaekumised minimeeritakse, võttes nõuetekohaselt arvesse vajalikke investeeringuid;
  - b) ülekandetasudega tagatakse ülekandeteenuste tulu õigeaegne laekumine ülekandesüsteemihaldurile;
  - c) võimalikult suurel määral välditakse märkimisväärse vahe tekkimist kahe järjestikuse tasuperioodi ülekandetasude määrades.
2. Kui ülekandesüsteemihaldur töötab hinnalaega reguleerimiskorra tingimustes või järgib fikseeritud makstava hinna süsteemi, nagu on sätestatud artikli 24 punktis b, ei tohi tulu kohandada ning tulu ala- või ülelaekumine kaetakse üksnes riskitasuga. Sel juhul artiklit 18, artikli 19 lõikeid 1–4 ja artiklit 20 ei kohaldata.
3. Järgides artiklis 26 sätestatud korrapärase konsulteerimise nõuet, võib kohandada ülekandega mitteseotud teenuste tulu vajalike muudatustega vastavalt käesolevas peatükis sätestatule, kui on olemas direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punkti a kohane heakskiit.

Artikkel 18

Ala- ja ülelaekumine

1. Ülekandeteenuste tulu ala- ja ülelaekumine arvutatakse järgmiselt:

$$R_A - R$$

kus:

R_A on ülekandeteenuste osutamisest tegelikult saadud tulu;

R on ülekandeteenuste tulu.

Suuruste R_A ja R väärtused peavad vastama ühele ja samale tasuperioodile ning kui on võetud kasutusele artikli 10 lõike 3 kohane tõhus ülekandesüsteemihaldurite vaheline hüvitusmehhanism, tuleb sellist mehhanismi arvesse võtta.

2. Kui lõike 1 kohaselt arvatud vahe on positiivne, on tegemist ülekandeteenuste tulu ülelaekumisega. Kui arvatud vahe on negatiivne, on tegemist ülekandeteenuste tulu alalaekumisega.

Artikkel 19

Reguleerimiskonto

1. Reguleerimiskonto kajastab artikli 18 lõikes 1 osutatud teavet teatava tasuperioodi kohta ja võib sisaldada muud teavet, näiteks oodatud ja tegelike kulukomponentide vahe.
2. Kõiki ülekandesüsteemihalduri ülekandeteenuste tulu ala- ja ülelaekumisi hallatakse reguleerimiskontol, välja arvatud juhul, kui on kehtestatud teistsugused juhised vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktile a.
3. Kui võimsuse müügi suhtes kohaldatakse stimuleerimismehhanismi vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punkti a kohaselt tehtud otsusele, hallatakse ainult osa ülekandesüsteemihalduri ala- ja ülelaekumistest reguleerimiskontol. Sel juhul peab ülejäänud osa kas jääma ülekandesüsteemihaldurile või peab ülekandesüsteemihaldur selle ära maksma.

4. Igal ülekandesüsteemihalduril on ainult üks reguleerimiskonto.
5. Võttes arvesse direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punkti a kohaselt tehtud otsust, võib saadud enampakkumistasu kanda mingile konkreetsele lõikes 4 osutatud reguleerimiskontost erinevale kontole. Riiklik reguleeriv asutus võib otsustada kasutada enampakkumistasu füüsilise ülekoormuse vähendamiseks või kui ülekandesüsteemihaldur töötab üksnes hinnalaeta reguleerimiskorra tingimustes, siis selleks, et vähendada ülekandetasusid järgmis(t)el tasuperioodi(de)l, nagu on sätestatud artiklis 20.

Artikkel 20

Reguleerimiskonto kohandused

1. Vastavalt kasutatavale lähtehinnaametodile, kasutades artikli 4 lõike 3 punktis b osutatud tasu, kui seda kogutakse, tehakse reguleerimiskontol osalist või täielikku kohandamist.
2. Reguleerimiskontol tehakse kohandusi kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktiga a asjaomasel kohandusperioodil, mis on ajavahemik, mille jooksul tuleb teha artiklis 19 osutatud reguleerimiskonto kohandused.
3. Reguleerimiskontol tehakse kohandused nii, et ülekandesüsteemihaldurile hüvitatakse alalaekumised ja võrgukasutajatele ülelaekumised.

V PEATÜKK

ÜHENDVÕIMSUSE HIND JA VÕIMSUSE HIND VIRTUAALSETES ÜHENDUSPUNKTIDES

Artikkel 21

Ühendvõimsuse hinna määramine

1. Ühendvõimsuse baashind võrdub seda toodet moodustavate võimsuste baashindade summaga. Vastavate sisend- ja väljundvõimsuste baashinnad tehakse kättesaadavaks, kui ühendvõimsust pakutakse ja jaotatakse määruse (EL) 2017/459 artiklis 37 osutatud ühises reserveerimiskeskonnas.
2. Tulu, mis saadakse ühendvõimsuse müügist vastava toote baashinnaga, jagatakse asjaomastele ülekandesüsteemihalduritele järgmiselt:
  - a) pärast iga ühendvõimsustoote seotud tehingut;
  - b) võrdeliselt ühendvõimsustootes sisalduvate võimsuste baashindadega.
3. Ühendvõimsustootete müügist saadud enampakkumistasu jagatakse vastavalt asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite vahelisele kokkuleppele, mille peab või peavad heaks kiitma riiklik reguleeriv asutus või asjaomased riiklikud reguleerivad asutused hiljemalt kolm kuud enne iga-aastase aastavõimsuse enampakkumist. Kui kõikidelt asjaomastelt riiklikelt reguleerivatelt asutustelt ei ole heakskiitu saadud, jagatakse enampakkumistasu võrdselt kõikide asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite vahel.
4. Kui asjaomases ühenduspunktis on ühendatud kahe liikmesriigi kõrvuti asuvad sisend-väljundüsteemid, esitavad asjaomased riiklikud reguleerivad asutused lõikes 3 osutatud kokkuleppe teadmiseks koostööametile.

Artikkel 22

Võimsuse hinna määramine virtuaalses ühenduspunktis

1. Virtuaalses ühenduspunktis pakutava eraldatud võimsuse standardvõimsustootete baashind arvutatakse ühel järgmisel viisil:
  - a) lähtehinna alusel, kui kasutatav lähtehinnaametod võimaldab arvesse võtta kehtestatud virtuaalset ühenduspunkti;

- b) vastavalt järgmisele valemile kaalutud keskmise baashinnana, mis leitakse lähtehindade alusel igas ühenduspunktis, millest koosneb virtuaalne ühenduspunkt, kui kasutatav lähtehinnameetod ei võimalda arvesse võtta kehtestatud virtuaalset ühenduspunkti:

$$P_{st, VIP} = \frac{\sum_i^n (P_{st,i} \times CAP_i)}{\sum_i^n CAP_i}$$

kus:

$P_{st, VIP}$ on antud eraldatud võimsuse standardvõimsustoote baashind virtuaalses ühenduspunktis,

i on ühenduspunkt i virtuaalset ühenduspunkti moodustavatest ühenduspunktidest,

n on virtuaalset ühenduspunkti moodustavate ühenduspunktide arv,

$P_{st,i}$ on kõnealuse eraldatud võimsuse standardvõimsustoote baashind ühenduspunktis ii ,

CAP_i on kas tehniline võimsus ühenduspunktis või asjakohasel juhul eeldatav lepinguline võimsus ühenduspunktis i .

2. Virtuaalses ühenduspunktis pakutava ühendvõimsuse standardvõimsustoote baashind arvutatakse vastavalt artikli 21 lõikele 1.

VI PEATÜKK

ENAMPAKKUMISHIND JA MAKSTAV HIND

Artikkel 23

Enampakkumishinna arvutamine ühenduspunktis

Ühenduspunktis pakutava standardvõimsustoote enampakkumishind arvutatakse järgmise valemiga:

$$P_{cl} = P_{R,au} + AP$$

kus:

P_{cl} on tasakaaluhind,

$P_{R,au}$ on kohaldatav standardvõimsustoote baashind, mis avaldatakse, kui toode pannakse enampakkumisele;

AP on enampakkumistasu, kui see on olemas.

Artikkel 24

Makstava hinna arvutamine ühenduspunktis

Ühenduspunktis pakutava standardvõimsustoote eest makstav hind arvutatakse ühel järgmisel viisil:

- a) muutuva makstava hinna korral:

$$P_{flo} = P_{R,flo} + AP$$

kus:

P_{flo} on muutuv makstav hind;

$P_{R,flo}$ on standardvõimsustoote baashind, mida kohaldatakse ajal, mil seda toodet võidakse kasutada;

AP on enampakkumistasu, kui see on olemas;

b) fikseeritud makstava hinna korral:

$$P_{\text{fix}} = (P_{R,y} \times \text{IND}) + \text{RP} + \text{AP}$$

kus:

P_{fix} on fikseeritud makstav hind;

$P_{R,y}$ on kohaldatav aasta standardvõimsustoote baashind, mis avaldatakse, kui toode pannakse enampakkumisele;

IND on suhe, mille puhul valitud indeksi väärtus kasutamise ajal on jagatud sama indeksi väärtusega toote enampakkumisele panemise ajal;

RP on riskitasu, mis ei tohi olla 0st väiksem ja mis kajastab ülekandetasu püsivuse eeliseid;

AP on enampakkumistasu, kui see on olemas.

Artikkel 25

Makstava hinna pakkumise tingimused

1. Kui ülekandesüsteemihaldur töötab hinnalaeta reguleerimiskorra tingimustes, on makstava hinna pakkumise tingimused järgmised:

a) kui pakutakse üksnes olemasolevat võimsust:

- i) pakutakse muutuvat makstavat hinda;
- ii) fikseeritud makstavat hinda ei tohi kasutada;

b) kui enampakkumisel või samas alternatiivses jaotamismehhanismis pakutakse nii lisandvõimsust kui ka olemasolevat võimsust:

- i) võib pakkuda muutuvat makstavat hinda;
- ii) võib pakkuda fikseeritud makstavat hinda, kui on täidetud üks järgmistest tingimustest:
  - 1) kasutatakse komisjoni määruse (EL) 2017/459 artiklis 30 sätestatud alternatiivset jaotamismehhanismi,
  - 2) projekt on lisatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 347/2013 ⁽¹⁾ artikli 3 kohasesse liidu ühishuviprojektide loetellu.

2. Kui ülekandesüsteemihaldur töötab hinnalaega reguleerimiskorra tingimustes, võib pakkuda nii muutuvat makstavat hinda kui ka fikseeritud makstavat hinda või mõlemat.

VII PEATÜKK

KONSULTEERIMISNÕUDED

Artikkel 26

Korrapärased konsultatsioonid

1. Ühe või mitu konsulteerimist korraldab riikliku reguleeriva asutuse otsuse kohaselt kas riiklik reguleeriv asutus või ülekandesüsteemihaldur. Konsulteerimise tõhususe tagamiseks koostatakse vastavalt võimalustele konsultatsiooni-dokument inglise keeles. Lõplik konsulteerimine enne artikli 27 lõikes 4 nimetatud otsust peab vastama käesolevas artiklis ja artiklis 27 sätestatud nõuetele ning sisaldama järgmist teavet:

a) kavandatud lähtehinna meetodi kirjeldus ning järgmised andmed:

- i) artikli 30 lõike 1 punktis a sätestatud esialgne teave, sealhulgas:
  - 1) süsteemi tehniliste omadustega seotud näitajate selgitus;
  - 2) teave selliste näitajate asjaomaste väärtuste kohta ja tehtud eeldused;

⁽¹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. aprilli 2013. aasta määrus (EL) nr 347/2013 üleeuroopalise energiataristu suuniste kohta ja millega tunnistatakse kehtetuks otsus nr 1364/2006/EÜ ning muudetakse määrusi (EÜ) nr 713/2009, (EÜ) nr 714/2009 ja (EÜ) nr 715/2009 (ELT L 115, 25.4.2013, lk 39).

- ii) võimsuspõhiste ülekandetasude artikli 9 kohased kavandatud kohandused;
  - iii) konsulteerimiseks esitatavad esialgsed lähtehinnad;
  - iv) artiklis 5 sätestatud kulude jaotuse hindamise tulemused ja üksikasjalikud komponendid;
  - v) kavandatud lähtehinna meetodi hinnang vastavalt artiklile 7;
  - vi) kui kavandatud lähtehinna meetod erineb artiklis 8 kirjeldatud meetodist, siis kõnealuste meetodite võrdlus koos alapunktis iii nimetatud teabega;
- b) artikli 30 lõike 1 punkti b alapunktides i, iv ja v sätestatud esialgne teave;
- c) järgmine teave ülekandetasude ja ülekandega mitteseotud tasude kohta:
- i) kui on kavandatud artikli 4 lõikes 3 osutatud kaubapõhised ülekandetasud:
    - 1) nende kehtestamise viis;
    - 2) milline osa lubatud või sihttasust eeldatavasti selliste tasudega kaetakse;
    - 3) esialgsed kaubapõhised ülekandetasud;
  - ii) kui on kavandatud ülekandega mitteseotud teenused võrgukasutajatele:
    - 1) ülekandega mitteseotud teenuse tasu meetodika;
    - 2) milline osa lubatud või sihttasust eeldatavasti selliste tasudega kaetakse;
    - 3) viis, kuidas ülekandega mitteseotud teenuste tulu kohandatakse vastavalt artikli 17 lõikele 3;
    - 4) võrgukasutajatele osutatavate ülekandega mitteseotud teenuste esialgsed tasud;
- d) artikli 30 lõikes 2 sätestatud esialgne teave;
- e) kui artikli 24 punkti b kohast fikseeritud makstava hinna pakkumist kaalutakse hinnalaega reguleerimiskorra tingimustes olemasoleva võimsuse jaoks:
- i) kavandatud indeks;
  - ii) kavandatud arvutus ja viis, kuidas kasutada riskitasust saadavat tulu;
  - iii) millis(t)e ühenduspunkti(de) korral sellist mudelit kavandatakse;
  - iv) võimsuse pakkumise toiming ühenduspunktis, mille jaoks pakutakse artikli 24 kohaselt fikseeritud hinda ja muutuvat hinda.
2. Lõplik konsulteerimine enne artikli 27 lõikes 4 osutatud otsust kestab vähemalt kaks kuud. Lõikes 1 osutatud mis tahes konsulteerimise konsultatsioonidokumendi jaoks võib nõuda, et saadud vastustest koostatakse avaldamiseks mõeldud mittekonfidentsiaalne versioon.
3. Ülekandesüsteemihaldur või riiklik reguleeriv asutus, sõltuvalt sellest, kes avaldab lõikes 1 osutatud konsultatsioonidokumendi, avaldab ühe kuu jooksul pärast konsulteerimise lõppemist ka konsulteerimisel saadud vastused ja nende kokkuvõtte. Vastavalt võimalustele tuleks konsulteerimise tõhususe tagamiseks koostada kokkuvõtte inglise keeles.
4. Järgmised korrapärased konsulteerimised korraldatakse kooskõlas artikli 27 lõikega 5.
5. Olles konsulteerinud Euroopa maagaasi ülekandesüsteemihaldurite võrgustikuga (edaspidi „ENTSOG“), töötab koostööamet välja lõikes 1 osutatud konsultatsioonidokumendi näidise. Näidis tehakse kättesaadavaks riiklikele reguleerivatele asutustele ja ülekandesüsteemihalduritele enne 5. juulit 2017.

*Artikkel 27***Riikliku reguleeriva asutuse korrapärased otsused**

1. Pärast artikli 26 kohase lõpliku konsulteerimise alustamist ja enne artikli 27 lõikes 4 osutatud otsust edastab riikliku reguleeriva asutuse otsuse kohaselt kas riiklik reguleeriv asutus või ülekandesüsteemihaldur koostööametile konsultatsioonidokumendi.
2. Koostööamet analüüsib konsultatsioonidokumendis järgmisi tahke:
  - a) kas kogu artikli 26 lõikes 1 osutatud teave on avaldatud;
  - b) kas artikli 26 kohaselt konsulteeritud küsimused on kooskõlas järgmiste nõuetega:
    - 1) kas kavandatud lähtehinna meetod vastab artikli 7 nõuetele;
    - 2) kas on järgitud kaubapõhiste tasude kehtestamise kriteeriume, nagu on ette nähtud artikli 4 lõikega 3;
    - 3) kas on järgitud ülekandega mitteseotud tasude kehtestamise kriteeriume, nagu on ette nähtud artikli 4 lõikega 4.
3. Kahe kuu jooksul pärast lõikes 1 osutatud konsulteerimise lõppemist avaldab koostööamet inglise keeles lõike 2 kohase analüüsi järeldused ning saadab need kas riiklikule reguleerivale asutusele või ülekandesüsteemihaldurile, sõltuvalt sellest, kes avaldas konsultatsioonidokumendi, ja komisjonile.

Koostööamet tagab tundliku äriteabe konfidentsiaalsuse.

4. Viie kuu jooksul pärast lõpliku konsulteerimise lõppemist teeb riiklik reguleeriv asutus direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktis a sätestatud korras põhjendatud otsuse kõigis artikli 26 lõikes 1 nimetatud küsimustes. Pärast avaldamist saadab riiklik reguleeriv asutus ametile ja komisjonile oma otsuse.
5. Pärast käesoleva määruse jõustumist võib algatada menetluse, milles käsitletakse lähtehinna meetodi alast lõpliku konsulteerimist vastavalt artiklile 26, riikliku reguleeriva asutuse otsust vastavalt lõikele 4, tasude arvutamist kõnealuse otsuse alusel ja tasude avaldamist VIII peatüki kohaselt, ning see lõpetatakse hiljemalt 31. maiks 2019. Menetluses järgitakse II, III ja IV peatüki nõudeid. 31. mail 2019 käimasoleva tasuperioodi tasusid kohaldatakse kuni selle perioodi lõpuni. Seda menetlust korratakse vähemalt üks kord iga viie aasta järel alates 31. maist 2019.

*Artikkel 28***Konsulteerimine soodustuste, kordajate ja hooajategurite üle**

1. Üheaegselt artikli 26 lõike 1 kohase lõpliku konsulteerimisega korraldab riiklik reguleeriv asutus konsulteerimise kõikide otseses ühenduses olevate riikide riiklike reguleerivate asutuste ja asjaomaste sidusrühmadega järgmistes küsimustes:
  - a) kordajate väärtused;
  - b) kui see on asjakohane, siis hooajategurite väärtused ja arvutused vastavalt artiklile 15;
  - c) artikli 9 lõikes 2 ja artiklis 16 sätestatud soodustuste määrad.

Pärast konsulteerimise lõppemist tehakse põhjendatud otsus vastavalt direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktile a käesoleva lõike punktides a–c osutatud küsimustes. Iga riiklik reguleeriv asutus hindab otseses ühenduses olevate riikide riiklike reguleerivate asutuste seisukohti.

2. Järgmised konsulteerimised korraldatakse igal tasuperioodil alates lõikes 1 osutatud otsuse tegemist. Pärast iga konsulteerimist teeb riiklik reguleeriv asutus, võttes arvesse artikli 32 punkti a, põhjendatud otsuse lõike 1 punktides a–c osutatud küsimustes ja avaldab selle.

3. Lõigete 1 ja 2 kohase otsuse tegemisel võtab riiklik reguleeriv asutus arvesse konsulteerimisel saadud vastuseid ja järgmisi tahke:

a) kordajate puhul:

- i) tasakaal ühest küljest lühiajalisele gaasikaubandusele kaasaaitamise ja teisest küljest ülekandesüsteemi tõhusate investeeringute tegemiseks oluliste pikaajaliste aspektide vahel;
- ii) mõju ülekandeteenuste tulule ja selle kogumisele;
- iii) vajadus vältida ristsubsideerimist võrgukasutajate vahel ja tõhustada baashindade kulupõhisust;
- iv) füüsilise ja lepingulise ülekoormuse olukorrad;
- v) mõju piiriülestele voogudele;

b) hooajategurite puhul:

- i) mõju taristu majanduslikult tõhusale kasutamisele;
- ii) vajadus parandada baashindade kulupõhisust.

VIII PEATÜKK

AVALDAMISNÕUDED

Artikkel 29

Enne iga-aastast aastavõimsuse enampakkumist avaldatav teave

Riikliku reguleeriva asutuse otsuse kohaselt avaldab kas riiklik reguleeriv asutus või ülekandesüsteemihaldur ühenduspunktide jaoks ja juhul, kui riiklik reguleeriv asutus otsustab kohaldada määrust (EL) 2017/459, punktide jaoks, mis ei ole ühenduspunktid, enne iga-aastast aastavõimsuse enampakkumist vastavalt artiklites 31 ja 32 sätestatud nõuetele järgmise teabe:

a) kindla võimsuse standardvõimsustoodete kohta:

- i) baashinnad, mida kohaldatakse vähemalt selle gaasiaasta lõpuni, mis algab pärast iga-aastase aastavõimsuse enampakkumist;
- ii) kordajad ja hooajategurid, mida kohaldatakse aastast erinevat ajavahemikku hõlmavate standardvõimsustoodete baashindade suhtes;
- iii) riikliku reguleeriva asutuse põhjendus kordajate suuruse kohta;
- iv) hooajategurite kasutamise korral põhjendus nende kasutamise kohta;

b) katkestatava võimsuse standardvõimsustoodete kohta:

- i) baashinnad, mida kohaldatakse vähemalt selle gaasiaasta lõpuni, mis algab pärast iga-aastase aastavõimsuse enampakkumist;
- ii) katkestamise tõenäosuse hinnang, sealhulgas:
  - 1) kõikide pakutavate katkestatava võimsuse standardtoodete liikide loetelu koos katkestuste tõenäosuste ja kohaldatavate soodustustega;
  - 2) selgitus selle kohta, kuidas on iga punktis 1 osutatud tooteliigi katkestuste tõenäosus arvatud;
  - 3) punktis 2 osutatud katkestuste tõenäosuse leidmiseks kasutatud eeldatavad ja/või varasemad andmed.

Artikkel 30

Enne tasuperioodi avaldatavad andmed

1. Riikliku reguleeriva asutuse otsuse kohaselt avaldab kas riiklik reguleeriv asutus või ülekandesüsteemihaldur enne tasuperioodi algust kooskõlas artiklites 31 ja 32 sätestatud nõuetega järgmise teabe:

a) kohaldatavas lähtehinnaametodis kasutatavad näitajad, mis on seotud ülekandesüsteemi tehniliste omadustega, näiteks:

- i) tehniline võimsus sisend- ja väljundpunktides ja asjaomased eeldused;
- ii) eeldatav lepinguline võimsus sisend- ja väljundpunktides ja asjaomased eeldused;
- iii) gaasi kogus ja gaasivoo suund sisend- ja väljundpunktides ning asjaomased eeldused, näiteks seoses gaasi nõudluse ja pakkumise stsenaariumidega tiptunni tingimustes;
- iv) ülekandesüsteemi skeem asjakohase üksikasjalikkusega;
- v) täiendav tehniline teave ülekandesüsteemi kohta, näiteks torude pikkus, läbimõõt ja kompressorjaamade võimsus;

b) järgmine teave:

- i) ülekandesüsteemihalduri lubatud ja/või sihttulu;
- ii) teave alapunktis i osutatud tulu muutumise kohta aastast aastasse;
- iii) järgmised näitajad:

- 1) reguleeritud alusvarasse kuuluva vara liigid ja vara koguväärtus;
- 2) kapitalikulu ja selle arvutamise meetodika;
- 3) kapitalikulutused, sealhulgas:
  - a) vara algväärtuse määramise meetodika;
  - b) vara ümberhindamise meetodika;
  - c) vara väärtuse muutumise selgitused;
  - d) amortisatsiooniperioodid ja kulum vastavalt vara liigile;

4) tegevuskulud;

5) stimuleerimismehhanismid ja tõhususeesmärgid;

6) inflatsioonindeksid;

iv) ülekandeteenuste tulu;

v) järgmised alapunktis iv osutatud suhtarvud:

- 1) võimsuse-kauba tulujaotus, mis tähendab tulujaotust võimsuspõhiste ülekandetasude tulu ja kaubapõhiste ülekandetasude tulu järgi;
- 2) sisendi-väljundi tulujaotus, mis tähendab tulujaotust sisendpunktide võimsuspõhiste ülekandetasude tulu ja väljundpunktide võimsuspõhiste ülekandetasude tulu järgi;
- 3) süsteemisene/süsteemidevaheline tulujaotus, mis tähendab tulujaotust süsteemisiseses võrgukasutuses nii sisend- kui ka väljundpunktides saadava tulu järgi ja süsteemidevahelises võrgukasutuses nii sisend- kui ka väljundpunktides saadava tulu järgi, arvatuna vastavalt artiklile 5;

- vi) kui ülekandesüsteemihaldur töötab hinnalaeta reguleerimiskorra tingimustes, siis järgmine teave eelmisel tasuperioodil reguleerimiskontol tehtud kohanduste kohta:
- 1) tegelikult saadud tulu, lubatud tulu ala- ja ülelaekumine, sellest reguleerimiskontole kantud osa ning reguleerimiskonto allkontod, kui see on asjakohane;
  - 2) kohandusperiood ja rakendatud stimuleerimismehhanismid;
- vii) enampakkumistasu kavandatud kasutamine;
- c) järgmine teave ülekandetasude ja ülekandega mitteseotud tasude kohta koos asjaomase teabega nende arvutamise kohta:
- i) kui see on asjakohane, siis artikli 4 lõikes 3 osutatud kaubapõhised ülekandetasud;
  - ii) kui see on asjakohane, siis artikli 4 lõikes 4 osutatud ülekandega mitteseotud tasud ülekandega mitteseotud teenuste eest;
  - iii) lähtehinnad ja muud hinnad, mida kohaldatakse punktides, mis ei ole artiklis 29 osutatud punktid.
2. Lisaks avaldatakse järgmine teave ülekandetasude kohta:
- a) järgmine selgitus:
- i) ühesuguste ülekandeteenuste suhtes kohaldatavate ülekandetasude erinevus jooksva tasuperioodil ja tasuperioodil, mille kohta teave on avaldatud;
  - ii) ühesuguste ülekandeteenuste suhtes kohaldatavate ülekandetasude hinnanguline erinevus tasuperioodil, mille kohta teave on avaldatud, ja igal tasuperioodil ülejäänud osal reguleerimisperioodist;
- b) vähemalt lihtsustatud tasu kujundamise mudel, mida korrapäraselt ajakohastatakse, koos kasutamishendiga, mille järgi võrgukasutajad saaksid arvutada jooksva tasuperioodil kohaldatavaid ülekandetasusid ja hinnata ülekandetasude muutumist pärast sellise tasuperioodi lõppemist.
3. Punktide kohta, mis on välja jäetud määruse (EÜ) nr 715/2009 I lisa punkti 3.2 alapunkti 1 alapunktis a osutatud asjakohaste punktide määratlusest, avaldatakse teave eeldatava lepingulise võimsuse ja eeldatava gaasi koguse kohta, nagu on sätestatud määruse (EÜ) nr 715/2009 I lisa punkti 3.2 alapunktis 2.

Artikkel 31

Avaldamisviis

1. Artiklites 29 ja 30 osutatud teave avaldatakse vastavalt artiklis 32 sätestatule, kasutades määruse (EÜ) nr 715/2009 I lisa punkti 3.1.1 alapunkti 1 alapunktis h osutatud asjakohase üksuse veebikeskkonda.

Selline teave on avalikkusele kättesaadav tasuta ja kasutamiskiiranguteta. See avaldatakse:

- a) kasutajale arusaadavalt;
- b) selgelt, kergesti kättesaadavalt ja kedagi diskrimineerimata;
- c) allalaadimiseks sobivas vormis;
- d) ühes või mitmes asjaomase liikmesriigi ametlikus keeles ja vastavalt võimalustele inglise keeles, kui liikmesriigi ametlik keel ei ole inglise keel.

2. Määruse (EÜ) nr 715/2009 I lisa punkti 3.1.1 alapunkti 1 alapunktis h osutatud veebikeskkonnas avaldatakse ühenduspunktide kohta järgmine teave:

- a) artiklis 29 sätestatud ajal kindla võimsuse standardvõimsustoodete baashinnad ja katkestatava võimsuse standardvõimsustoodete baashinnad;
- b) artiklis 30 sätestatud ajal artikli 4 lõike 3 punktis a osutatud gaasi kogusel põhinev tasu, kui seda kohaldatakse.

3. Lõikes 2 osutatud teave avaldatakse järgmiselt:
- a) nagu sätestatud lõike 1 punktides a–c;
  - b) inglise keeles;
  - c) standardtabelis, mis sisaldab vähemalt järgmist teavet:
    - i) ühenduspunktid;
    - ii) gaasivoo suund;
    - iii) asjaomaste ülekandesüsteemihaldurite nimed;
    - iv) toote algus- ja lõpuaeg;
    - v) kas tegemist on kindla või katkestatava võimsusega;
    - vi) standardvõimsustoote andmed;
    - vii) kohaldatav tasu ühikute kWh/h ja kWh/päev kohta kohalikus vääringus ja eurodes, võttes arvesse järgmist:
      - 1) kui kasutatakse võimsuse ühikut kWh/h, ei ole teave ühiku kWh/päev kohta siduv ja vastupidi;
      - 2) kui kohalik vääring ei ole euro, ei ole teave tasu kohta eurodes siduv.

Artiklis 30 sätestatud ajal peavad sellises standardtabelis olema modelleeritud kõik kulud, kui gaasivoog on 1 GWh/päev aasta jooksul, iga ühenduspunkti jaoks kohalikus vääringus ja eurodes, võttes arvesse punkti vii alapunktis 2 sätestatud.

4. Kui lõikes 2 osutatud teave erineb vastavast lõikes 1 osutatud teabest, on lõikes 1 osutatud teave üliluslik.

Artikkel 32

Avaldamise tähtaeg

Artiklites 29 ja 30 sätestatud teabe esitamise tähtajad on järgmised:

- a) artiklis 29 sätestatud teave – hiljemalt kolmkümmend päeva enne iga-aastast aastavõimsuse enampakkumist;
- b) artiklis 30 sätestatud teave – hiljemalt kolmkümmend päeva enne asjaomast tasuperioodi;
- c) vastavad artikli 12 lõike 3 kohased tasuperioodil ajakohastatavad ülekandetasud – kohe pärast heakskiitmist kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktiga a.

Iga ülekandetasude ajakohastamise korral tuleb lisada põhjus, miks tasumäära muudetakse. Artikli 12 lõike 3 punkti b kohaldamise korral lisatakse artikli 29 punktis b osutatud ajakohastatud aruanne vastavate katkestatava võimsuse standardvõimsustoodete liikide kohta.

IX PEATÜKK

LISANDVÕIMSUS

Artikkel 33

Lisandvõimsuse tasude määramise põhimõtted

1. Miinimumhind, millega ülekandesüsteemihaldur võtab vastu lisandvõimsustaotluse, on lähtehind. Tasuvusanalüüsis leitakse lähtehind, võttes lähtehinnaametodis arvesse lisandvõimsuse pakkumisega seotud eeldusi.

2. Kui lisandvõimsuse puhul on kavas kasutada artikli 24 punktis b sätestatud fikseeritud makstava hinna mudelit, leitakse artikli 24 punktis b osutatud baashind kavandatud investeerimis- ja tegevuskulude alusel. Kui lisandvõimsus on võetud kasutusele, kohandatakse baashinda võrdeliselt kas positiivse või negatiivse vahega kavandatud investeerimiskulude ja tegelike investeerimiskulude vahel.

3. Kui kogu lisandvõimsuse jaotamine lähtehinnaga ei anna piisavat tulu, et saada tasuvusanalüüsi positiivne tulemus, võib esimesel enampakkumisel lisada kohustusliku miinimumtasu või kasutada alternatiivset jaotusmehhanismi lisandvõimsuse pakkumiseks. Kohustusliku miinimumtasu võib lisada ka järgmistel enampakkumistel, kui pakutakse võimsust, mis esialgu jäi müümata, või kui pakutakse võimsust, mis esialgu pandi määruse (EL) 2017/459 artikli 8 lõigete 8 ja 9 kohaselt kõrvale. Otsus selle kohta, kas ja millisel enampakkumisel lisada kohustuslik miinimumtasu, tehakse kooskõlas direktiivi 2009/73/EÜ artikli 41 lõike 6 punktiga a.

4. Kohustuslik miinimumtasu peab võimaldama saada tasuvusanalüüsi positiivse tulemuse tuluga, mis saadakse pakutud võimsusest esimesel enampakkumisel või alternatiivse jaotusmehhanismiga, mille kaudu pakutakse lisandvõimsust. Kohustuslik miinimumtasu, sõltuvalt eeldatavast jaotatud võimsusest, esitatakse heakskiitmiseks asjaomasele riiklikule reguleerivale asutusele kooskõlas määruse (EL) 2017/459 artikli 25 lõike 1 punktiga c.

5. Riikliku reguleeriva asutuse heakskiidetud kohustuslik miinimumtasu lisatakse ühendvõimsustoodete lähtehinnale vastavas ühenduspunktis ja see kehtib ainult nende ülekandesüsteemihaldurite puhul, kelle jaoks on selle heaks kiitnud asjaomane riiklik reguleeriv asutus. Sellise kohustusliku miinimumtasu põhimõtte ei piira võimaliku täiendava enampakkumistasu jagamist artikli 21 lõike 3 kohaselt ega vastavalt alternatiivsetele kokkulepetele asjaomaste riiklike reguleerivate asutuste vahel.

X PEATÜKK

LÕPP- JA ÜLEMINEKUSÄTTED

Artikkel 34

Ülekandesüsteemihaldurite lubatud ja sihttulu määramise meetodid ja näitajad

1. Enne 6. aprilli 2019 avaldab koostööamet aruande ülekandesüsteemihaldurite lubatud või sihttulu määramiseks kasutatavate meetodite ja näitajate kohta. Aruandes käsitletakse vähemalt artikli 30 lõike 1 punkti b alapunktis iii osutatud näitajaid.

2. Riiklikud reguleerivad asutused esitavad koostööametile tema kindlaksmääratud viisil kogu vajaliku teabe, mis on seotud ülekandesüsteemihaldurite lubatud või sihttulu määramise meetodite ja näitajatega.

Artikkel 35

Kehtivad lepingud

1. Käesolev määrus ei mõjuta ülekandetasusid, mis tuginevad lepingutele või reserveerimistele, mis on tehtud enne 6. aprilli 2017, kui selliste lepingute või reserveerimistega ei ole ette nähtud võimsus- ega kaubapõhiste tasude muutmist, välja arvatud võimalikud indekseerimised.

2. Lepingusätteid, mis on seotud lõikes 1 osutatud ülekandetasude ja võimsuse reserveerimisega, ei tohi uuendada, pikendada ega jätkata pärast kehtivuse lõppemist.

3. Enne 6. maid 2017 saadab ülekandesüsteemihaldur lõikes 1 osutatud lepingud ja teabe võimsuse reserveerimiste kohta (kui neid on) riiklikule reguleerivale asutusele teadmiseks.

*Artikkel 36***Rakendamise järelvalve**

1. Et aidata koostööametil täita järelvalvekohustust vastavalt määruse (EÜ) nr 715/2009 artikli 9 lõikele 1, jälgib ja analüüsib Euroopa maagaasi ülekandesüsteemihaldurite võrgustik kooskõlas määruse (EÜ) nr 715/2009 artikli 8 lõigetega 8 ja 9 seda, kuidas ülekandesüsteemihaldurid rakendavad käesolevat määrust. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemihaldurite võrgustik tagab kogu ülekandesüsteemihaldurite esitatava asjakohase teabe täielikkuse ja õigsuse. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemihaldurite võrgustik esitab koostööametile sellise teabe järgmistel tähtaegadel:

a) 31. märtsiks 2018 VIII peatüki nõuetele vastav teave;

b) 31. märtsiks 2020 kõikide teiste käesoleva määruse sätetega seotud teave.

2. Ülekandesüsteemihaldurid esitavad Euroopa maagaasi ülekandesüsteemihaldurite võrgustikule kogu teabe, mida kõnealune võrgustik vajab lõikest 1 tulenevate kohustuste täitmiseks, järgmisteks tähtaegadeks:

a) 31. detsembriks 2017 VIII peatüki nõuetele vastav teave;

b) 31. detsembriks 2019 kõikide teiste käesoleva määruse sätetega seotud teave.

3. Rakendamise järelvalve tsükleid, mis on sätestatud lõigetes 1 ja 2, korratakse järgmistel aastatel vastavalt komisjoni sellekohastele taotlustele.

4. Euroopa maagaasi ülekandesüsteemihaldurite võrgustik ja koostööamet tagavad teabe salajasuse, kui teabe esitaja käsitab seda tundliku äriteabena.

5. Kolme aasta jooksul alates käesoleva määruse jõustumisest avaldab koostööamet aruande lähtehinna meetodite kohaldamise kohta liikmesriikides.

*Artikkel 37***Erandite lubamise õigus**

1. Riiklikud reguleerivad asutused võivad sellise võrkudevahelise ühenduse käitaja taotlusel, millele on direktiivi 73/2009/EÜ artikli 36 kohaselt lubatud erand sama direktiivi artikli 41 lõigetest 6, 8 ja 10 või muu samalaadne erand, ühiselt lubada erandi käesoleva määruse ühe või mitme artikli kohaldamisest käesoleva artikli lõigete 2–6 kohaselt, kui kõnealuste artiklite kohaldamine võiks põhjustada ühe või mitu järgmistest negatiivsetest tagajärgedest. Kohaldamine:

a) ei aita kaasa tõhusale gaasikaubandusele ega konkurentsile;

b) ei innusta investeerima uute võimsuste rajamisse ega olemasoleva võimsustaseme säilitamisse;

c) moonutab ebamõistlikult piiriülest kaubandust;

d) moonutab konkurentsi muude taristu käitajatega, kes pakuvad samasuguseid teenuseid kui võrkudevaheline ühendus;

e) ei ole võimalik, võttes arvesse võrkudevaheliste ühenduste eripära.

2. Lõike 1 kohaselt erandit taotlev üksus lisab oma taotlusele täpse põhjenduse, kõik vajalikud tõendavad dokumendid, sealhulgas vajaduse korral tasuvusanalüüsi, milles tõendatakse, et üks või mitu lõike 1 punktides a–e esitatud tingimust on täidetud.

3. Asjaomased riiklikud reguleerivad asutused hindavad erandi taotlust koos, tehes tihedat koostööd. Kui asjaomased riiklikud reguleerivad asutused otsustavad lubada erandi, täpsustavad nad oma otsuses selle kestuse.

4. Riiklikud reguleerivad asutused teatavad erandi lubamise otsusest koostööametile ja komisjonile.
5. Riiklikud reguleerivad asutused võivad erandi tühistada, kui asjaolud ja/või erandi aluseks olevad põhjused on muutunud, või koostööameti või komisjoni soovitusel, kui erand ei ole enam põhjendatud.

Artikkel 38

Jõustumine

1. Käesolev määrus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
2. Käesolevat määrust kohaldatakse alates selle jõustumisest.
3. VI ja VIII peatükki kohaldatakse alates 1. oktoobrist 2017. II, III ja IV peatükki kohaldatakse alates 31. maist 2019.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 16. märts 2017

Komisjoni nimel
president
Jean-Claude JUNCKER
